

Tinnitus och antidepressiva läkemedel

Fråga:

- Varför uppstår tinnitus som biverkan av sertralin och hur snabbt uppstår det?
- Är biverkan alltid reversibel vid utsättning?
- Finns det skillnader mellan olika antidepressiva läkemedel med avseende på tinnitus?

Svar:

Tinnitus per se förekommer ofta i samband med depression, depressiva symtom eller ångest. Antidepressiva läkemedel tros kunna orsaka tinnitus, men har även provats för att behandla tinnitus.

Tinnitus som biverkan av antidepressiva läkemedel

Tinnitus finns rapporterat som en vanligt förekommande (1–10%) biverkan hos flertalet antidepressiva läkemedel (alla SSRI godkända i Sverige utom fluvoxamin). I WHO:s internationella biverkningsdatabas, Vigilyze, finns tinnitus rapporterat i högre utsträckning än statistiskt förväntat för flertalet antidepressiva läkemedel (i fallande inbördes ordning: duloxetin, bupropion, venlafaxin, paroxetin, desvenlafaxin, nortriptylin, agomelatin, sertralin, escitalopram, vildazon, desipramin, doxepin, imipramin, citalopram, amitriptylin och dusolepin). På grund av olikheter i deltagande länders inrapporteringsystem är det dock generellt svårt att utifrån dessa data dra några säkra slutsatser om ett eventuellt samband mellan läkemedelsexponeringen och tinnitus på basis av rapporteringsfrekvensen av potentiella biverkningar för olika antidepressiva, eller läkemedel i allmänhet. Erfarenhetsmässigt rapporteras mer biverkningar för nyare preparat jämfört med äldre preparat med känd biverkningsprofil.

Mekanism bakom utveckling av tinnitus som möjlig biverkan av antidepressiva är inte fullständigt klarlagd. Det har föreslagits att ändringar av serotonin- och GABA-nivåer kan spela en roll hos vissa patienter med tinnitussymtom eftersom både serotonin- och GABA-receptorer finns i stort antal i hela hörselsystemet.

Hur snabbt uppstår tinnitus efter insättande av antidepressiva?

Det finns sparsamt med information gällande tidsaspekter för uppkomst av tinnitus som möjlig biverkan av sertralin eller andra antidepressiva. I de fallrapporter som finns tillgängliga, började symtomen inom timmar till veckor efter insättandet av ett antidepressivum. Det ska också nämnas att tinnitus kan uppstå i samband med utsättande av antidepressiva.

Är tinnitus som möjlig biverkan av antidepressiva reversibelt? Hur snabbt reverseras symtomen i så fall?

I de flesta fallbeskrivningar som finns tillgängliga har tinnitus varit reversibelt och symtomen försvann kort tid efter utsättning av antidepressiva (dagar eller veckor). Det finns dock enstaka fallbeskrivningar där tinnitus kvarstod sex respektive sju månader efter utsättandet.

Finns skillnader mellan olika antidepressiva läkemedel med avseende på risk för tinnitus?

Tydliga hållpunkter för eventuella skillnader mellan antidepressiva läkemedel med avseende på risk för tinnitus har inte hittats i litteraturen.

SAMMANFATTNING

Tinnitus finns rapporterat som en reversibel biverkan för de flesta antidepressiva läkemedel, men kan också uppstå i samband med depression per se, eller vid utsättning av antidepressiva. Mekanismen bakom utveckling av tinnitus är fortfarande inte helt kartlagd. Det finns ingen evidens för eventuella skillnader mellan antidepressiva med avseende på risk för tinnitus. I fallrapporter beskrivs symptomdebut oftast under de första timmarna till veckorna efter insättning av antidepressiva och symptomen försvinner oftast kort tid efter utsättning.

*Linnea Abramsson, apotekare
Jörn Schneede, överläkare Klinisk Farmakologi
ELINOR, Läkemedelscentrum, Region Västerbotten*

Utredningen inkl. referenser finns publicerad på www.SVELIC.se RELIS database 2021; id.nr. 1456, ELINOR. Tinnitus som biverkan av sertralin, mekanism, reversibelt vid utsättning, byte till annat antidepressivum? (www.svelic.se)

Har du frågor om läkemedel?

ELINOR – Evidensbaserad läkemedelsinformation i norr

Telefon: 090-785 39 10

Måndag – Fredag: 8.30 – 15.00

E-post: elinor@regionvasterbotten.se

Webbformulär:

www.regionvasterbotten.se/fragaelinor

Receptsnurran – beräkna hur länge receptet räcker

Det finns ett verktyg som kallas receptsnurran och det är ett enkelt verktyg för att räkna ut hur länge en förskrivning av ett läkemedel borde räcka.

Receptsnurran hittar du bland annat på denna sida [Receptsnurran - Distriktslakare.com](http://Receptsnurran-Distriktslakare.com) (distriktslakare.com)

Klicka på tabletten när du kommer till webbplatsen. En ny sida öppnas och här fyller du i när du skrivit senaste receptet, antal förskrivna tabletter och hur många tabletter patienten tar per dag. Tryck sedan Enter.

Då får du fram information om hur länge läkemedlet borde räcka och hur många tabletter patienten tagit per dag i genomsnitt om läkemedlet är slut nu.

Mängd	<input type="text" value="98"/>
Dosering	<input type="text" value="1x2"/>
Exp ggr	<input type="text" value="3"/>
Tid ord	<input type="text" value="201023"/>

Utskrivet $98 \times 3 = 294$ för 147 dagar sen.
Ordinerad $1 \times 2 = 2$ dagligen.
Borde räckt $98 \times 3 / 2 = 147$ dagar.
Borde ha slut sedan idag om tagit 2 dagligen.
Om tog slut idag så har förbrukningen varit i snitt 2 dagligen.
Ev förskrivning idag borde räcka till 2021-08-12 om har helt slut idag.

KALENDARIE

Fika efter en forskare

När: Lördag 24 april kl 13-14

Föreläsare:

Maria Sandström; Hjärntumörer – stor utmaning i känsligt organ

Fredrik Almqvist; Antibiotikaresistens – har tåget gått?

Kristina Lejon; Immunsystemets influencers påverkan på Typ 1 diabetes

Digitalt - live.umu.se/fika